

GŁOS OBYWATELA

GAZETA POLITYCZNA, SPOŁECZNA, NAUKOWA, LITERACKA I SPORTOWA.

Rok II.

Redakcja i Administracja: Rynek Kościuszki № 9, telefon M 10-06.

№ 154. (225)

Do opinii świata cywilizowanego odwołuje się ludność polska na Litwie

SKONFISKOWANIE PROTESTU ORGANIZACJI POLSKICH

Pe szanych ekscesach antypolskich w Kownie zjednoczone organizacje polskie na Litwie wydały oświadczenie protestacyjne, do którego ogłoszenia w miejscowej prasie polskiej cenzura litewska nie dopuściła.

Polskie towarzystwa i instytucje stwierdzają, co następuje:

Dnia 23 maja 1930 r. o godz. 5-ej pp. miał miejsce w Kownie wiec uliczny, o czym podawała i urzędowa litewska, na którym wygłoszono mowy i wznoszono okrzyki, pobudzające przeciwko ludności polskiej w Litwie i nawołujące do zemsty na tej ludności za zajścia w Dmیتrowce. W mowach żądano zamknięcia polskich instytucji i organizacji, usunięcia polskiego języka z kościołów itp. Działo się to w obliczu władz bezpieczeństwa publicznego.

Grupa demonstrantów oddzieliła się od przysłuchującego się wiecowi tłumu i przybyła pod gmach Gabinetu Ministrów, gdzie powtórzyło to same hasła i żądania wobec członków Gabinetu Ministrów, którzy weszli przed gmach.

W pewnej chwili wśród demonstrantów padło hasło do rozbicia polskich instytucji i cząstka ich ruszyła dalej ulicą Donelajsa w kierunku ulicy Orzeszkowej. Organy bezpieczeństwa nie zareagowały.

Grupie wyrostków i studentów, złożonej z około 50 osób, zmierzającej w stronę ulicy Orzeszkowej, nie przeszkodził stojący w pobliżu kordon policji, pomimo, że od kordonu tego przechodzący współpracownik Tow. „Pochodnia” żądał tego, wręcz oświadczył policji, że banda zdążyła do demolowania siedziby polskich instytucji społecznych przy ulicy Orzeszkowej Nr. 10.

To też napastnicy nie hamowani przez pikogo, zniszczyli okna, firanki i rolety od frontu wzmiankowanego gmachu, zasypując lokale szkłem i kamieniami, bijąc i zrywając urządzenia korystarszowe, jak skrzynki, napisy i szyldy. Telefony na Orzeszkowej 12 podczas napadu nie działały.

Banda udała się dalej pod gmach gimnazjum polskiego przy ul. Leśnej, mieszczący się o kilka domów od centrali policji kryminalnej. Pomimo, że administracja gimnazjalna zawiadomiła uprzednio telefonicznie III rewir policyjny o groźącym niebezpieczeństwie, wybito szyby na I i II piętrze, przerywając tem samem egzamin maturalny. Jaki tam się odbywał w obecności przedstawicieli Ministerstwa Oświaty, o czym został sporządzony odpowiedni protokół. Nie dość tego, kilkunastu napastników wdarło się do wnętrza gimnazjum, gdzie został napadnięty dyrektor, stojący w obronie swej instytucji, kamieniem ugodzony egzaminowany uczeń przy tablicy, zaś innym uczniom porzywano ich znaczki jubileuszu gimnazjalnego. Jedyne dzięki wielkiemu taktowi i spokojowi dyrektora polskiego gimnazjum, Abramowicza, nie doszło do większych wypadków, potrafił on bowiem powstrzymać uczniów gimnazjum swego od reagowania.

Gmach Polskiego Banku Drobno-Kredytu przy ulicy Kiejstuta 29, pomimo prób dobrania się demonstrantów do wnętrza, uniknął napadu dzięki zamknięciu wejścia i dzięki skierowaniu głównej uwa-

gi tłumu na nowopowstałą polską księgarnię w tymże lokalu, pod firmą „Stella”. Księgarnia po wybitu dużej wityny została doszczętnie zniszczona.

Po wypadku tak Prezydium Towarzystwa „Pochodnia”, jakoteż Dyrekcja Polskiego Gimnazjum kilkakrotnie zwracały się do III rewiru policji z żądaniem przybycia dla sporządzenia protokołu. Od godz. 6-ej do 8-ej i pół policja nie przybyła, zaś naczelnik policji miasta Kowna oświadczył telefonicznie Prezydium „Pochodni”, że podobne protokoły nie są przewidziane i sporządzone nie zostaną i oświadczył, że Towarzystwo może to uczynić samo, pociągając do podpisu dowolnych świadków.

Policja zażądała od Dyrekcji Gimnazjum Polskiego, by w ciągu nocny okna zostały wstawione. Takie żądanie otrzymała też administracja domu przy ul. Orzeszkowej 12.

W godzinach późniejszych w rozmaitych miejscach miasta młodzież polska była napadnięta i obita przez opryszków ulicznych. Polskie organizacje społeczne protestują wobec wszystkiego co najniewinniej spotkała polskie społeczeństwo w Litwie dnia 23 maja, krzywdząc je materialnie, a przede wszystkim moralnie przez stworzenie z polskiego elementu obrazę pogromowego, ofiary bezkarności i wyuzdania politycznego.

Nie widząc bezpieczeństwa ze strony władz państwowych odwołują się do opinii cywilizowanego świata, w hasłach humanitarnych którego tkwią podstawy wolności i bezpieczeństwa państwa litewskiego, a z niem i wszystkich jego obywateli bez różnicy narodowości i wyznania.

Następują podpisy 28 polskich stowarzyszeń i organizacji na Litwie.

Nowy kierownik

Wydziału Bezpieczeństwa M. S. W.

Warszawa 6.6. (P.A.T.) Wydział Bezpieczeństwa Publicznego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych zastępczo objął do czasu mianowania nowego naczelnika, dr. Marcin Wyrod-Przyborowski, inspektor departamentu politycznego.

Niedotrzymanie terminu umowy powodem samobójstwa

Poznań 6.VI. (P.A.T.) Wczoraj rano targnął się na życie rzuciwszy się pod koła pociągu pod Poznaniem 30-letni stolarz Stanisław Przencenny.

Powodem rozpaczyliwego kroku było to, że zobowiązał się on wykonać górnikowi meble w oznaczonym terminie i na wypadek nie dotrzymania terminu miał rzec się urzędzenia swego warsztatu na rzecz zamawiającego. Ponieważ istotnie dotrzymania terminu okazało się niemożliwe, zamawiający zaś z całą bezwzględnością domagał się wypełnienia warunków umowy, przeto Przencenny widząc się zrujnowanym, pozbawił się życia.

Rząd odrzucił ofertę elektryfikacyjną Harrimana

Warszawa, 6.VI. — Oficjalnie komunikują: „W środę dnia 4 b. m. minister robót publicznych odmówił udzielenia uprawnienia firmie „W. A. Harriman and Company I. N. C. Corporation New York” na wytwarzanie, przetwarzanie, przesyłanie i rozdzielanie energii elektrycznej po myśl ustawy z dnia 21 marca 1922 r.

Decyzja ministra robót publicznych w tej sprawie została powzięta po szczegółowym i wszechstronnym przestudowaniu wyników wojewódzkich rozpraw publicznych, badań fachowych, oraz dochodzeń administracyjnych, które dla projektu przedsiębiorstwa dały wyniki ujemne i wykazały, iż przedstawione przez firmę warunki są niekorzystne dla państwa z gospodarczego punktu widzenia”.

Anglja odrzuca projekt budowy tunelu pod kanałem La Manche

pod kanałem La Manche

Londyn 6. VI. (P.A.T.) Poza konkluzja Komitetu Obrony Imperjum iż projekt budowy tunelu pod kanałem La Manche podciągnąłby za sobą zwiększenie zobowiązań o charakterze wojskowym, oraz wygórowane wydatki dla zapobieżenia wynikającym stąd niebezpieczeństwom, Biała Księga podaje następujące motywy, jakie skłoniły rząd do odrzucenia planu: projektowania co do możliwości konstrukcji, słabe podstawy ekonomiczne, obrzwanie koszty, zbyt długi okres zanim zaangażowany kapitał będzie mógł przynieść korzyści, i zbyt mała liczba zajętych już przy budowie pracowników.

Dalej poza względami ekonomicznymi i wojskowymi rząd dochodzi do przekonania, że niema żadnych powodów do zmiany polityki w sprawie budowy tunelu stosowanej kolejno przez wszystkie rządy w ciągu ostatniego 50-lecia.

Rozruchy w kolonjach francuskich

Paryż, 6.VI. (P.A.T.) „Le Matin” donosi, że w dniu 5 b. m. w miejscowości Phulam, w prowincji Cholor, w Indochinach, doszło do rozruchów, w czasie których milicja annamicka użyła broni palnej przy rozprawianiu 2 tysięcznego tłumu manifestantów; 2. osoby zostały zabite, a 17 odniosło rany.

Wielkie święto sportowe

Spala 6.VI. (P.A.T.) W dniu dzisiejszym w rezydencji Prezydenta Rzplitej odbyła się uroczystość związana z okragowym świętem przysposobienia wojskowego i wychowania fizycznego O.K. Nr. 4. Od wczesnego ranka zaczęły nadejżdżać organizacje sportowe z Łodzi i Piotrkowa, pociągi zapelniały młodzież szkół średnich i powszechnych, która bierze udział w święcie w liczbie około 4.000 osób.

Z ramienia władz na uroczystość w dniu dzisiejszym przybył dowódca O. K. Nr. 4 generał Stanisław Malachowski, kurator okręgu szkolnego Łódź Gadomski, generał Mackiewicz, kierownik okręgu P. W. i W. F. mjr. Ulatowski. O godzinie 11 rano odbyła się przed Paneth Prezydentem defilada młodzieży, biorącej udział w święcie.

Po południu na wielkim stadionie sportowym w Spale, odbyły się wielkie popisy i gry sportowe w obecności Prezydenta.

Fala gorąca w Ameryce

Londyn. 6.6. (P.A.T.) Według doniesień otrzymanych z Nowego Jorku, Stany Zjednoczone nawiedziła fala gorąca. Dotychczas z powodu gorąca miało ponieść śmierć 12 osób.

Zeppelin nad Marsylią

Paryż 6.VI. (P.A.T.) Dziś o godzinie 11 m. 15 Sterowiec „Hrabia Zeppelin” przeleciał nad Marsylią.

APOLLO

O godz. 6²⁰, 8²⁰, 10²⁰
CENY OD 1,25

Rewelacyjny film polski

z ilustracją

śpiewno-muzyczna

HALKA

Potęzna pieśń miłości i poświęcenia na tle popularnej opery

ST. MONIUSZKI

W roli tytułowej

Zorika Szymańska

Cudowne arje solowe i chóry

„Gdybym rannym słonkiem”

„Szumią jodły”

„I ty mu wierzysz”

„Po niesporach przy niedzieli”

„Modlitwa w kościółku”

odśpiewują

specjalnie zaangażowani

Felicja Walicka

Rudolf Czerny

i chór.

POPADTO Bronisław Bronowski w pewnym repertuarze

Izba Rzemieśnicza w Białymstoku

Okólnik Nr. 5

w sprawie egzaminów zawodowych na podstawie regulaminu przejściowego. Do Zarządów

Wszystkich Cechów i Organizacji Rzemieśniczych Województwa Białostockiego.

Odnosne artykuły „ustawy przemysłowej”, rozwinięte w właściwych paragrafach regulaminów komisji egzaminacyjnej czeladniczej i mistrzowskiej zawierają warunki, jakim winni odpowiadać kandydaci, zgłaszający się do egzaminów zawodowych.

Wskutek licznych i różnorodnych przyczyn wielu rzemieślników na terenie okręgu Izby nie mogłoby zadośćuczynić wyżej wspomnianym warunkom przy składaniu egzaminu zawodowego.

Różne powody natury gospodarczej i politycznej, w odniesieniu do okresu przedwojennego, nie sprzyjały, czasem nawet utrudniały zabiegi poszczególnych rzemieślników, pragnących przystąpić do składania egzaminu zawodowego.

To też t. zw. kwalifikowanie zawodowe nie było zjawiskiem powszechnym, wskutek czego pozostawała zawsze wielka ilość rzemieślników, nie posiadających stwierdzonego dokumentami, tak zwanego dzisiaj, uprawnienia przemysłowego, bądź uzdolnienia zawodowego.

Ostatnie lata niewiele polepszyły powyższe stosunki, w niektórych zawodach pogorszyły je nawet.

Od początku swego powstania Izba spotkała się ze złożonym i trudnym do rozwiązania zagadnieniem kwalifikacji zawodowej tych rzemieślników, do których ściśle zastosowanie wymagań ustawy przemysłowej stawało się niemożliwym.

Uwzględniając długoletniość pracy zawodowej tych rzemieślników, późny ich wiek i całkowite opanowanie pracy w swoim zawodzie, a chcąc dać im możliwość utrzymania, a nawet rozszerzenia warsztatów pracy, Izba na swym plenarnym posiedzeniu z dn. 22 marca 1930 roku uchwaliła t. zw.

Regulamin Przejściowy z terminem ważności do dnia 15 grudnia 1930 roku, zatwierdzony przez Władzę Nadzorczą w dniu 12 maja r.b. Celem regulaminu przejściowego jest danie możliwości składania ściśle zawodowego egzaminu rzemieślnikom, którzy przed dniem wejścia w życie ustawy przemysłowej t. j. dn. 15 grudnia 1927 r. samodzielnie prowadzili warsztaty rzemieślnicze, zgodnie z programem egzaminu, który obejmuje:

- a) dla kandydata na czeladnika ogólne wiadomości niezbędne dla czeladnika w danym zawodzie rzemieślniczym.
- b) dla kandydata na mistrza omówienie wykonywanych w jego warsztacie robót i sprawdzenie jego wytwórczości.

Paragraf 2 regulaminu przejściowego wylicza co należy złożyć przy podaniu o dopuszczenie do egzaminu:

- a) metrykę urodzenia lub dowód osobisty,
- b) własny krótki życiorys,
- c) kartę rzemieślniczą,
- d) ustalona kasyta egzaminacyjna.

Jeżeli kandydat używa tytułu czeladnika, winien załączyć do podania świadectwo czeladnicze lub inny dokument, stwierdzający prawo używania przez kandydata tytułu czeladnika.

Jak z powyższego wynika, tylko ci kandydaci z pośród samoistnych rzemieślników będą dopuszczeni do egzaminu na mocy regulaminu przejściowego, którzy posiadają kartę rzemieślniczą.

Wszyscy więc ci rzemieślnicy, którzy prowadzili warsztat przed 15.12.1927 r., w swoim czasie zrobili zgłoszenie przemysłu i dostali „potwierdzenie zgłoszenia”; a pragną przystąpić do egzaminu na zasadzie regulaminu przejściowego, winni się zgłosić do władzy przemysłowej i Instancji w sprawie otrzymania karty rzemieślniczej.

Ułatwienie i udogodnienie, wypływające dla kandydatów do powyższego egzaminu, idzie tak daleko, iż przewiduje możliwość składania obydwóch egzaminów czeladniczego i mistrzowskiego jednego dnia.

Także egzaminacyjna wraz z dołączeniem do portu, druki i materiały wynosi:

- za egzamin mistrzowski zł. 100
- za egzamin czeladniczy zł. 40

Po blankiety podań o dopuszczenie do powyższych egzaminów należy się zgłaszać do Izby Rzemieśniczej, Kiłińskiego 23, lub do cechów.

Podania wraz z wymaganymi dokumentami należy przysyłać Izbie. Izba zaznacza, że egzamina będą się odbywały w miarę napływu podań w kolejności ich zgłoszenia.

Izba Rzemieśnicza w Białymstoku.

Sekretarz Izby: **C. Miller**
Prezydent Izby: **Fr. Grosser**

L. d. 1392 6.VI.1930.

CENY OD ZŁ. 1²⁵ „MODERN” Dziś PREMIERA SCENA

EKRAN Początek: 6:15, 8 i 10:15

Wielki dźwiękowy superfilm

4 PIÓRA

tragiczne przeżycia ucznia angielskiego, który stracił honor, ojca i narzeczoną.

4 ASY AMERYKAŃSKIEGO EKRANU CLIVE BROCK

WILLIAM POWELL
Richard Arlen
Noah Berry
czarująco piękna Fay Wray

Występy Artystów SCEN POLSKICH

artystka teatrów „Perskie Oko” i „Nowości”

Larisa Aleksy
duet charakterystyczny, śpiewno-taneczny

Duo Janaszek
humorysta piosenkarz

Stefan Żwirlicz
Najnowsze szlagiery stolicy

Redaktor przyjmuje od godz. 14-15; telefon 26 10-06 dodatkowy. Administracja czynna od godziny 9-15 i od 17-19. Telefony Redakcji: dzienny—10-06. nocy — 4-04. Rękopisów redakcja nie zwraca.

CENA PRENUMERATY: miesięcznie z odnośnikiem do domów, lub przesyłką pocztową — 4 zł.

CENY OGŁOSZEŃ: za wiersz milimetrowej wysokości, przed tekstem—70 gr.; w tekście—80 gr.; za tekstem—25 gr.; kronika reklamowa, komunikaty—1 zł. za wiersz redakcyjny; drobne — 20 gr. za wyraz. Do tych cen dolicza się za ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne—50 proc. drożej; z zastrzeżeniem miejsca — 25 proc. drożej. Niekrogi 50 proc. taniej, dla poszukujących pracy 50 proc. niższej. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.

Układ ogłoszeń przed tekstem 5° lamowy, za tekstem 10° lamowy. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń.

Z DNIA I NOCY...

Kto składa pieniądze w domu zamiast do P.K.O. okradną go złodzieje

Przed kilku dniami do mieszkania Oszera Woli, w mieścieku Narwi, pow. bielecki podłaskim, do stał się złodziej, który skradł biżuterię i portfel, w którym znajdowało się 4.000 zł. gotówki i 230 dolarów amerykańskich.

Gdyby p. Oszera Wola złożył pieniądze do P.K.O. procenty rosłyby i złodzieje niezabriliby.

Postrzelenie strażnika Jezior

Onegdaj w nocy w lesie przy jeziorze Staw Gorczyca, w pow. augustowski, został postrelony kulą karabinową Piotr Poczłowski, dozorca jeziora. Jak stwierdzono, sprawca strzelał z odległości kilkunastu metrów. Rannego umieszczono w szpitalu w Augustowie.

SPŁOSZONE KONIE PRZY CZYNA CIĘŻKIEGO WYPADKU

W dniu wczorajszym, w godzinach popołudniowych konie z wozem, należące do mieszkańca wsi Korycka—Niewodnica, gminy choroszczańskiej, Józefa Bartnickiego spłoszone przez przejeżdżający autobus, poniosły na drodze obok koszar X pułku ułanów. Skutki były fatalne, gdyż Bartnicki spadł z wozu, łamiąc nogę oraz doznając ciężkich wewnętrznych, połączonej z krwotokiem obrażeń. Zaalarmowane pogotowie Kasy Chorych nie przybyło na miejsce wypadku i, tylko zawładnąc staroim wachmistra z p. ul. Krystka, ofiarę wypadku w stanie nieprzytomnym odwieziono sanitarką wojskową do szpitala Św. Rocha.

Dr. J. WALEWSKI

ChOROBY WENERYZYJNE, SKÓRNE I MOCZOPŁOWE
Przyjmuje rano i od 4-8 w.
Kobiety 4-5 pp.
W niedziele i święta od 4-6 pp.
ul. Sienkiewicza 4 m.3 Telefon 39-4.

KINO Teatr PALACE KINO

Ceny miejsc od 50 gr. TYLKO 3 DNI Ceny miejsc od 50 gr.

Sobota 7, niedziela 8 i poniedziałek 9 czerwca

Wyświetlany będzie

FILM NIEMY przy żywej ilustracji muzycznej doborowej orkiestry smyczkowej

Wielki porwający dramat z życia artystów cyrkowych w 10 aktach p. l.

KARUZELA ŚMIERCI

Potężna akcja cyrkowa Wzruszająca treść

Dotąd niewidziane tricki W ROLI GŁÓWNEJ GENJALNY

ERYCH KAJZER-TITZ

NADZWYCZAJNY NADPROGRAM???
Początek seansów: 6.30, 8.30 i 10.30

Nr. Eł 558 i 30

Ogłoszenie.

Komornik Sądu Powiatowego w Białymstoku, rewiru I-go, mający kancelarię przy ulicy Artyleryjskiej Nr. 4, ogłasza, że w dniu 16 czerwca 1930 r. od godziny 10 rano, w Białymstoku, przy ulicy Sebanowej pod Nr. 23 w lokalu fabrycznym W. Wierczka odbędzie się sprzedaż przez licytację ruchomości, a mianowicie: 6 pudów osnowy i grampli maszynowej marki „Hoffman” należących do Rywki Szagal oszacowanych na 1015 zł.

Spis rzeczy i ich szacunek można obejrzeć w dniu licytacji.

Białystok, dnia 22 maja 1930 r.

451 Komornik **DZIARSKI.**

Nr. Eł 170 i 30

Ogłoszenie.

Komornik Sądu Powiatowego w Białymstoku, rewiru I-go, zamieszkał przy ulicy Artyleryjskiej Nr. 4, ogłasza, że w dniu 16 czerwca 1930 r. od godziny 10 rano, w Białymstoku, przy ulicy Stepanki Stempka odbędzie się sprzedaż przez licytację fortepianu małego koloru, 26letniego, firmy „Czapka” oszacowanego na 2000 zł.

W myśl art. 1078 Ust. Post. Cyw. wspomniane ruchomości mogą być sprzedane za cenę niższą od sumy szacunkowej.

Białystok, dnia 22 maja 1930 r.

450 Komornik **DZIARSKI.**

Nr. Eł 1513 i 29

Ogłoszenie.

Komornik Sądu Powiatowego w Białymstoku, rewiru I-go, mający kancelarię przy ulicy Artyleryjskiej Nr. 4, ogłasza, że w dniu 16 czerwca 1930 r. od godziny 10 rano, w Białymstoku, przy ulicy Sebanowej pod Nr. 23 w lokalu fabrycznym W. Wierczka odbędzie się sprzedaż przez licytację ruchomości, a mianowicie: 800 kg. wełny szopyj należącej do Wofla Szlachetera, oszacowanej na 1000 zł.

Spis rzeczy i ich szacunek można obejrzeć w dniu licytacji.

Białystok, dnia 22 maja 1930 r.

451 Komornik **DZIARSKI.**

UWADZE GOSPODYNI!

Najlepiej zabezpieczyć na lato futra i inne ubrania od moli, wyrobowa a oryginalny proszek japoński **KATOL** jest mający przyciek jak „nastajna” woni. Kufry lub szafy z przechowywaniem ubrań należy szczególnie zamyskać dla uniknięcia dopływu powietrza.

„KATOL” nie pozostawia plam, nieszkodliwy dla zdrowia, i radykalnie tępi muchy, pchły, wszy, pluskwy, prusaki, karaluchy, komary, muszki na kwiatkach potojowych, mrówki i wszelkie robactwo.

Żądać we wszystkich składach aptecznych i aptekach.

Przedstawiciel „Katoli” H. Wejtkiewicz **Wilno**, ul. Kalwaryjska 2L.

Skład w Białymstoku **I. Pekar** ul. Zamienhofska Nr. 1.

Kino „Polonia”

TYLKO DZIŚ **Tom Mix**

Niezwyrodniony mistrz sensacji — jako —

„RYCERZ BEZ SKAZY”

porwała brawurą, odwagą i szlachetnym gestem.

Nad program komedja w 2 aktach p. l.

Genjalny Wynalazek

Od godz. 12 do 4
ceny miejsc od 50 gr.